

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 5 – September 2009

Nya labbet – nu är bygget igång

I slutet av september drog grävare och dumprar in på fältet på Kungsbäck. Då startade bygget av HiG:s nya laboratorium som blir större än beräknat.

Sid. 9

Eva leder förvaltningen

Ytterligare en sydlänning har tagit plats på plan fyra i Oden. Eva Fors har tagit över som förvaltningschef. Hon kommer senast från Försvarshögskolan, är sjuksköterska – och reservofficer.

Sid. 4

Bo Malmström har lämnat oss

Sid. 3

**HÖGSKOLAN
I GÄVLE**

Högaktuellt

Personaltidning för
Högskolan i Gävle
801 76 Gävle
Besöksadress:
Kungsbäcksvägen 47

www.hig.se/aktuellt/
higaktuellt/

Ansvarig utgivare:

Lars Söderberg
senior advicor

Redaktör:

Ove Wall
E-post: owl@hig.se
026-64 89 17

Tryck:

NRS Tryckeri
1 500 ex.

Annonsspriser:

3 000:-/kvartssida
5 500:-/halvsida
exkl moms
Även andra format
kan fås.

Nästa nummer:

v. 43

Manusstopp:

10 oktober

Red förbehåller sig rätten att korta i insänt material. Det görs om möjligt i samråd med skribenten.
Ange gärna källan vid citering.

Hösten och studenterna är här!

Det märks verkligen att höstterminen kommit igång. Studenterna har återvänt och även Högskolans personal. Denna höst är det dessutom betydligt fler studenter än förra hösten vilket ger campus extra mycket liv. Tempot i verksamheten är högt men tycks ändå skruvas upp för varje dag som går.

Att vi håller på att omorganisera verksamheten minskar inte direkt arbetsbelastningen men det är en välbefärlig process som vi måste ta oss igenom. Högskolan måste bland annat bli effektivare och mindre trög i beslutsprocessen. I dag förloras mycket dyrbar tid på trögheten och olika administrativa system gör det svårt att följa upp verksamheten snabbt och att vidta åtgärder i tid. Sett ur perspektivet att vi får en högskola som är mer lättarbetad och därmed indirekt mer konkurrenskraftig, ter sig vår extra arbetsbelastning väl värd att utstå.

Just nu arbetar febrilt mot klockan är den administrativa arbetsgruppen samt de tre samordnarna som snart ska avlämna sina rapporter. Dessa arbeten är centrala för att den nya organisationen ska kunna träda i kraft vid årsskiftet.

Snart tar vi också första spadtaget för det nya laboratoriebygget här intill Högskolan. Byggstarten är planerad till i början på oktober och huset ska stå klart hösten 2010. Det som är extra glädjande är att vi lyckats realisera våra planer på en extra våning omfattande 550 kvadratmeter på kontorshuset.

Rektor Maj-Britt Johansson

Här får vi en rymlig mötesplats för interaktion mellan Högskolan och externa aktörer i regionen. Meningen är att arenan ska öka vårt samarbete både på utbildningssidan och inom forskningen.

Inte bara studenterna är nya utan även viss nyanställning av personal har skett. Exempelvis har HiG fått en ny förvaltningschef, Eva Fors, som efterträder Marianne Wiktorin på posten. Den senare finns dock kvar hos oss en tid för utredningsuppdrag i samband med omorganisationen. Eva har god erfarenhet av att arbeta i ledande befattningar och lång erfarenhet av högskolevärlden efter många års tjänst på Forsvarshögskolan. Hon har dessutom relevant utbildning för Högskolans verksamhet. Vi hälsar henne varmt välkommen!

Jag har under hösten fortsatt mina kommunbesök och besökte senast Bollnäs kommun. Ett välplanerat och trevligt program med fokus på vård, handikappidrott och distansutbildning. Besöken i länets kommuner ser jag som ytterst värdefulla och är också mycket uppskattade hos våra värdar. Högskolan måste synas, informera och ta del av behoven för att kunna uppfylla rollen som regionens "motor". Helt klart är att behoven kan skilja sig väsentligt mellan länets olika delar.

Vi väntar nu med spänning på den nya budgetpropositionen som kommer i september. Vad kommer den att betyda för vår verksamhet? Det är givetvis vår förhoppning att den innehåller positiva signaler som gynnar verksamheten hos oss. Jag lovar att komma med en utförlig rapport i nästa nummer av Högaktuellt.

Vi har en spännande höst framför oss om än tyngd av extra mycket arbete till följd av omorganisationen. Försök ändå att njuta av hösten som är en speciell årstid. Hösten är en årstid med fina färger och sval höstluft. Hösten är också skördetid och just i år verkar tillgången på både bär och svamp vara god. I helgen passade jag på att fylla mina förråd av både lingon och potatis vilket förvisso kändes i kroppen på måndag morgon. Nu saknar jag bara älgköttet men det kommer nog att saknas även detta år.

VACKRA HÖSTHÄLSNINGAR!
MAJ-BRITT

Bo Malmström till minne

Bo Malmström har avlidit efter en tids sjukdom. Han blev 62 år.

Bo Malmström kom 1995 till Högskolan i Gävle som universitetslektor efter att ha disputerat i naturgeografi vid Lunds universitet (1985) samt tjänstgjort några år vid Lantmäteriverket i Gävle (1989–1995). I Högskolan togs hans tjänster i anspråk för skilda uppgifter inom administrationen under en tioårsperiod. Han var prorektor under flera år runt millennieskiftet och kom även att vikariera som rektor. Under Bos vicerektorat planerades det nya Campus-bibliotek som invigdes i mars 2006 samt etableringen av Learning Center som bas för Högskolans omfattande distansutbildning. Under en följd av år tillhörde han Högskolans ledningsgrupp.

Det kändes alltid tryggt att kunna luta sig mot Bos goda och balanserade omdöme liksom mot hans sakkunskap i en mängd frågor – det kan ha rört etableringen av Europa-huset i Sandviken på sin tid, i grupperingar som Penta Plus eller samverkansorganet för nätbaserad distansutbildning eller DoRIS, det regionala resurscentret för jämställdhet, genus och teknik – ty Bo var en mångsidig begåvning med starka intressen för omvärldsorientering, samverkan och profileringsarbete. Han var också en dri-

vande ordförande i Biblioteksrådet under en följd av år. Alla dessa hans insatser bidrog verksamt till att bygga upp den styrka Högskolan nådde under sin expansions- och konsolideringsfas.

När en vän och kollega rycks bort alltför tidigt drabbas man av en känsla av livets obarmhärtiga orättvisa; varför ska en människa med så mycket livslust och med – mänskligt att döma – så många år framför sig drabbas av sjukdom och död? På sådana frågor finns inga rimliga svar. Istället söker vi minnas alla de tillfällen vi kunnat hämta inspiration och nya lösningar i samtal med Bo – i fikarummet, över en lunch i Teknikparken eller i korridoren. Han tog sig helt enkelt tid att umgås, även på arbetet.

Med de här raderna vill vi hylla minnet av Bo för hans lojalitet och dugliga medarbetarskap med fokus på hela Högskolans utveckling, av en helgjuten människa med andra människors bästa i centrum och av hans ärlighet i tanke och gärning.

Våra tankar går i denna svåra fas av livet till Bos familj, hustru, söner, broder samt aldrig mor. Kanske finner vi tröst i dessa rader av Erik Gustaf Geijer:

*Ej mig förfäras stundande natt,
ty av den kärlek, som går genom världen,
föll ock en strimma in i min själ.*

HÅKAN ATTIVUS

HANS-GUNNAR JOHANSSON

Organisationsöversynen går vidare

Den 15 september startade den kontinuerliga organisationsdialog med anledning av organisationsöversynen. Ett åttioatal anställda deltog vid första mötet.

De veckovisa mötena, måndagar vid lunch, i eller vid Valhall, har till syfte att så långt möjligt sprida informationen om vad som händer och kommer att hända med den stora omorganisation som HiG står inför. Men också att ge plats för väckta frågor och funderingar och förslag från personalen.

Tiden är knapp, vid nyår ska

den nya organisationen vara genomförd.

– Det råder en febril aktivitet för att sjösätta den nya organisationen. Det är viktigt att så många som möjligt försöker att delta vid de här mötena och att man annars försöker att informera sig via sina kolleger, sa rektor Maj-Britt Johansson inledningsvis.

Hänger i luften

Av naturliga orsaker hänger många frågor fortfarande i luften. Exempelvis ska, trots att utformningen av de tre akademierna ännu inte slagits fast av

högskolestyrelsen, administrationen planeras. Här är frågorna vilka funktioner som ska knytas till akademierna och vilka som ska vara centrala.

Tidigare förvaltningschef Marianne Wiktorin har i uppdrag att utreda nämndens ansvar och befogenheter.

IT-systemen

En annan stor fråga att ta ställning till är budgeten som ska slås fast i december för att börja gälla första januari. Dessutom ska akademicheferna utses. Det görs av Maj-Britt Johansson efter intresseanmälningar.

Ytterligare en fråga som restes under mötet var om man tänkt på de stora omställningarna av it-systemen på Högskolan vid en omorganisation. Under det andra dialogmötet, den 21 september, kunde it-chefen Mona Åkerman åtminstone ge ett litet perspektiv.

– Att bygga om alla system hinner vi med men dessutom måste varena datorer på Högskolan installeras om. Vi räknar med att det tar fyra timmar per dator och det är inget vi hinner mellan jul och nyår.

På HiG finns ungefär 1300 datorer.

Eva är HiG:s nya förvaltningschef

Plan 4 i hus Oden tycks ha en särskild dragning på sydlänningar. Nu kommer ytterligare en – Eva Fors är HiG:s nya förvaltningschef och efterträder Marianne Wiktorin.

Rektorerna Birgitta Stymne (Kristianstad) och Leif Svensson (Helsingborg), prorektorerna Bosse Malmström (Lund) och Svante Brunåker (norrländsk skåning i jämförelse, med Härlanda som födelseort) förutom några ytterligare – rektors sekreterare Karolina Arneson (Kalmar) har hållit

ställningarna på våningsplanet och får nu skånsk förstärkning i egenskap av Eva Fors, född i och till dialekten från Malmö sedan 1991 boende i Stockholm.

Mer svar än frågor

Att intervju Eva Fors är speciellt. Att få igång pratet går fort och sedan kan man glömma anrekningsna. Man hinner helt enkelt inte. Och hon behöver mycket knapp betänketid för att svara på frågor, svar som är betydligt längre än frågorna.

Evas bana i livet är inte heller så vanlig. Hon utbildade sig

till sjuksköterska 1991, men hamnade ganska snart inom försvaret.

– Arbeta med människor ville jag absolut göra och jag tyckte att det fanns goda utvecklingsmöjligheter i sjuksköterskeyrket. Men under utbildningstiden började jag arbeta med studentfackliga frågor och satt i tre år som ordförande i Sveriges sjuksköterskestuderandes förbund, SSSF, där intresset för utbildnings- och utvecklingsfrågor vaknade och allt mer tog upp min tid.

Efter att under dessa år arbetat med övergripande frå-

gor och studentinflytande på sjuksköterskeutbildningar på landets dåvarande 37 utbildningsorter tyckte hon att yrket kändes för smalt. I stället utbildade hon sig till vårdlärare och tog en fil. kand. i vårdpedagogik vid Göteborgs universitet. Därefter blev Försvarmaktens sjukvårdscentrum, då placerat i Karlstad, nästa arbetsplats. Under denna period utbildade hon sig också till reservofficer.

– Jag har alltid haft med mig att man ska göra nytta, att bidra med något mer än bara göra något för sig själv. Därför var

försvaret en verksamhet som passade mig bra.

Försvårshögskolan

Att ha arbetsplatsen i Karlstad och bo i Stockholm blev slitigt så Eva sökte sig tillbaka till Stockholm och efter en kortare period på Svensk sjuksköterskeförening sökte hon jobb på Försvårshögskolan dit hon kom 1999.

– Där kom jag att arbeta mycket med akademiseringsprocessen som förvandlade Försvårshögskolan från en militär stödmyndighet till en högskola.

– Jag har också växeltjänstgjort på Regeringskansliet (RK) vilket innebar att jag halva tiden jobbade på högskolan och den andra halvan på departementet. Det lärde mig förstå arbetet inom regeringskansliet och gav mig användbara kontaktytor som jag säkert kan ha god nytta av här på HiG, säger hon.

Lätt lyfta luren

Det har också gjort att hon inte är rädd för att lyfta luren och ringa till RK om det är något.

– Många tänker på regeringskansliet som "de där uppe" och drar sig för att störa med eventuella frågor. Men man måste inse att vi och departementet ytterst arbetar mot samma mål. Det är väl ingen stor sak att ringa upp myndighetshandläggaren om man vill ha svar på något!

Eva menar dessutom att det är viktigt att göra det. Det ger oss ett ansikte och det gör att vi i högre grad kan jämka samman våra respektive bilder av uppdraget.

Bilder och krav

Detta om att jämka samma bilder kommer tillbaka när vi pratar om hennes nya arbete på HiG, en arbetsplats som lätt kan förvandlas till flera mindre arbetsplatser som konkurrerar om plats och uppmärksamhet, på det sätt som de externa ut-

redarna beskrev inför organisationsöversynen.

– Dels tror jag att högskolestyrelsen måste vara väldigt tydlig med att formulera Högskolans gemensamma utvecklingsmål, bestämma hur man ser på den regionala högskolans roll och bestämma var man ska lägga prioriteringarna. Annars uppstår risken att vi kommer att dra åt olika håll.

– Sedan måste vi se till att vi inom Högskolan har samma bilder av verksamheten och våra respektive roller. Utbildningen

Man måste inse att vi och departementet ytterst arbetar mot samma mål. Det är väl ingen stor sak att ringa upp myndighetshandläggaren om man vill ha svar på något!

och forskningen är kärnverksamheten men medarbetarna inom förvaltningen måste hjälpa till att skapa förutsättningar för institutionernas verksamhet och ibland är vi bättre på att veta hur frågor ska hanteras ur ett förvaltningsrättsligt perspektiv. Vi måste ibland våga säga "så här kan ni inte göra" eller "det här går inte rätt till" för att till exempel se till att HiG klarar av myndighetsutövning mot enskilda, enkannerligen studenterna.

För att samarbetet ska flyta krävs alltså att vi skaffar oss

gemensamma bilder, av vad kärnverksamheten har behov av och vad förvaltningen ska göra och hur.

– Det är inte säkert man inledningsvis är helt överens om de där bilderna. Vilken service behöver kärnverksamheten och hur ska dessa behov tillgodoses? Hur lång tid ska det ta att ersätta en trasig overhead-projektor? Att handlägga studentärenden? Att utreda vissa frågor? Allt det här måste vi tänka på i designen av den framtida stödorganisationen.

"Mat- och potatisfrågorna"

Eva blev uppriktigt sagt häpen när hon fick en lista över högskolans mötesplanering och inte hittade ett inplanerat möte mellan förvaltningens företrädare och de nuvarande institutionerna.

– Visserligen finns ledningsgruppen men där ska diskuteras mer långsiktiga, strategiska och principiella frågor – jag pratar om de vardagliga "mat- och potatisfrågorna". Träffas man inte får man aldrig reda på som

förvaltningsmedarbetare att det eller det fungerar respektive inte fungerar. Träffas man inte och skapar de gemensamma bilderna blir det svårt att få det att fungera smidigt, tror Eva.

– "Vad är just jag till för?" är en riktigt bra fråga att ställa sig.

Gillar pendling

Kommer du att flytta till Gävle nu?

– Jag och rektor har enats om ett halvårs provanställning. Då får vi möjlighet att se hur vi trivs med varandra och om jag uppfyller förväntningarna. Efter det ska jag ta mig en funderare.

– Annars ser jag fram emot att dagpendla mellan Stockholm och Gävle. Till min förra arbetsplats hade jag bara tio minuters promenad. Jag var ofta avunds sjuk på kollegorna som kom med tåg från Eskilstuna eller Strängnäs och tycker att det ska bli riktigt skönt att börja min arbetsdag ombord på ett tåg, och att kunna varva ned efter jobbet på vägen hem. Tåg är ett bra ställe att befinna sig på.

Snabbläsare

Var finns den bästa platsen på jorden?

– Barsebäckshamn. Där finns allt utom berg och där har jag tillbringat alla mina somrar.

Du gillar att läsa?

– Jag är ingen riktig klassikerbitare även om jag läst dem. Men jag gillar de svenska hembygdsförfattarna och samtidsliteratur bättre.

Men den svenska skönlitteraturen håller sakta på att bytas mot dansk.

– Jag tycker att böckerna på svenska tar slut så snabbt. Jag läser fort, 500 sidor kan jag beta av på fyra timmar. Under de timmarna är jag helt inne i boken och liksom inte hemma, det är ingen idé att familjen försöker störa mig med något då.

OVE WALL

Nu görs forskningen lättillgänglig – nya presentationer på webben

HiG:s externa webbplats tar allt mer rollen som en mångsidig kommunikationskanal. Undan för undan flyttas även de interna delarna liksom intranätet in i samma struktur, ges samma utseende och uniformitet som vanligtvis kännetecknar myndigheter.

Nu har turen kommit till HiG:s forskare som ska ges en naturligare plats även på webben. Alla högskolor och universitet är enligt högskolelagen skyldiga att informera om sin verksamhet. Mer detaljerad är man inte. Men då Högskolans tre främsta uppgifter är utbildning, forskning och samverkan torde det vara högst rimligt att berätta om vad man forskar om.

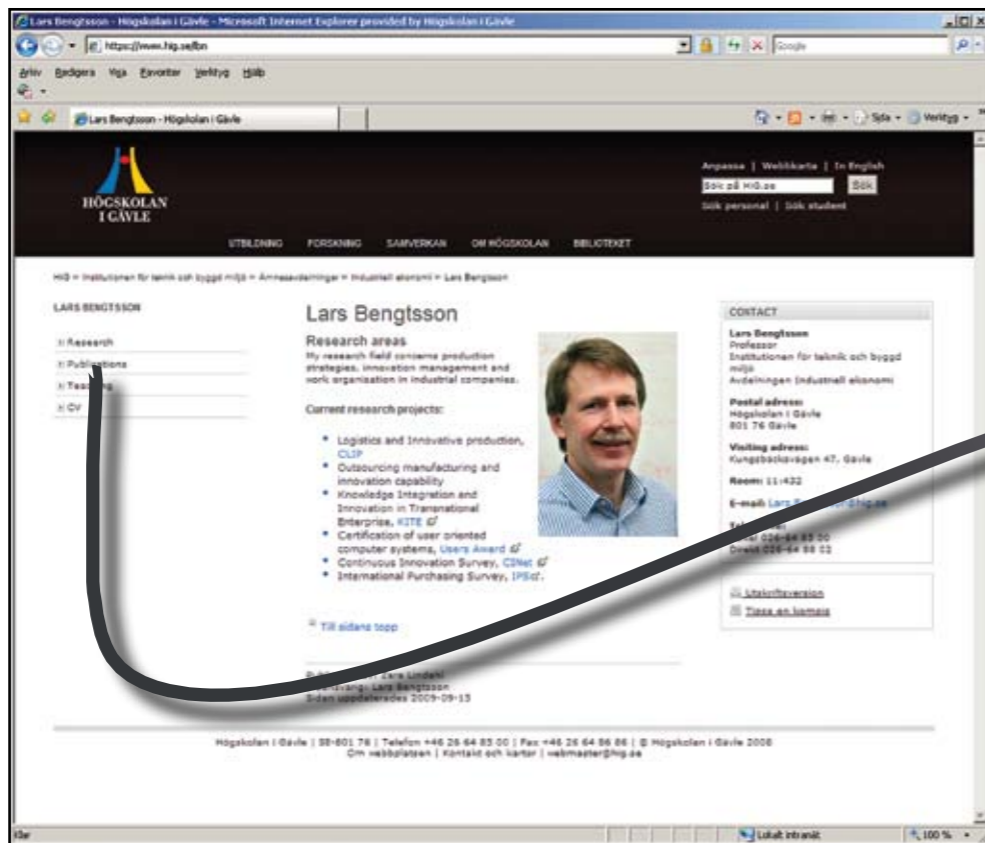
Noll poäng

I en landsomfattande undersökning som Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademiens tidning IVA-Aktuellt gjorde för ett par år sedan – där man sökte 30 universitets och högskolors forskningsrön på respektive webbplats – hamnade HiG på en något skamsen sista plats med summa noll artiklar.

Tidningen hade sökt forskningsartiklar, läsbara även för ickeforskare, via rubriklänkar som Nyheter, Aktuellt, Pressrum och dylikt.

På hig.se hittade man ingenting vilket gav noll poäng av hundra möjliga. Till saken hör att Högskolan Dalarna fick 90 poäng då hänsyn i rankningen togs till aktuell forskningsbudget.

Problemet var alltså inte att där saknades information om forskningsprojekt utan att informationen fanns på fel plats, ofta på medarbetarnas person-

Forsksidorna får enhetlig utformning som passar bättre ihop med HiG:s övriga webbsidor.

liga "hemsidor", de så kallade tildesidorna.

Tilde-sidorna var ursprungligen ett sätt för medarbetarna att öva sig i att göra webbsidor. Därför kom de att handla om allt från exklusiva forskarprojekt till att presentera familjens senaste semesterbilder. Det omöjliggjorde skapandet av en övergripande länk från myndigheten HiG:s startside.

Forskningen lyfts

Nu ska HiG:s forskning få en framträdande position på webben. Via hig.se ska alla snabbt kunna nå den forskning som bedrivs och även kunna hitta information om speciella forskare eller projekt. Målgruppen är förutom forskarna själva, de-

ras kolleger, samarbetspartner, finansiärer, offentliga verksamheter och näringsliv.

– Forskningen är en stor del av Högskolans identitet, men för att den ska bidra till att stärka varumärket måste den synas. Det här gör vi för att bli bättre på att kommunicera vår forskning, säger kommunikationschef Johan Ahlgren.

Mallförslag

Nyligen bildades en arbetsgrupp bestående av forskarna Lars Bengtsson, Anders Hast, Eva-Britta Ståhl och Elisabeth Häggström, samt Egon Nilsson från biblioteket som tillsammans med informatören vid Centrum för belastningsskadeforskning, Lena Åminne, arbetar fram en

mall för webben som ska täcka alla de behov som kan finnas.

Man har även tillsammans med Zara Lindahl, webbredaktör på avdelningen för kommunikation och samverkan, gjort ett förslag till hur det kan se ut. I det fallet har professor Lars Bengtsson agerat stuntman, se exempel här ovan. Mallen kan ses som ett tomt dokument med behållare där text och bilder liksom hålls in på sina platser. En hel del av materialet kan hämtas från de gamla tildesidorna via klipp och klistra.

Framtida uppdateringar av sidorna kommer delvis att kunna ske automatiskt.

OVE WALL

Script underlättar sidornas uppdatering

Genom en aktiv koppling mellan forskarnas webbsidor och publikationsdatabasen DiVA, kommer sidorna att kunna uppdateras automatiskt.

Även om en första publicering av en hemsida kan medföra en del arbete så görs detta en gång. Men för att en sådan sida ska hålla måttet

krävs kontinuerlig uppdatering av innehållet. Med ett specialskrivet verktyg ska detta inte medföra något extraarbete, häv-

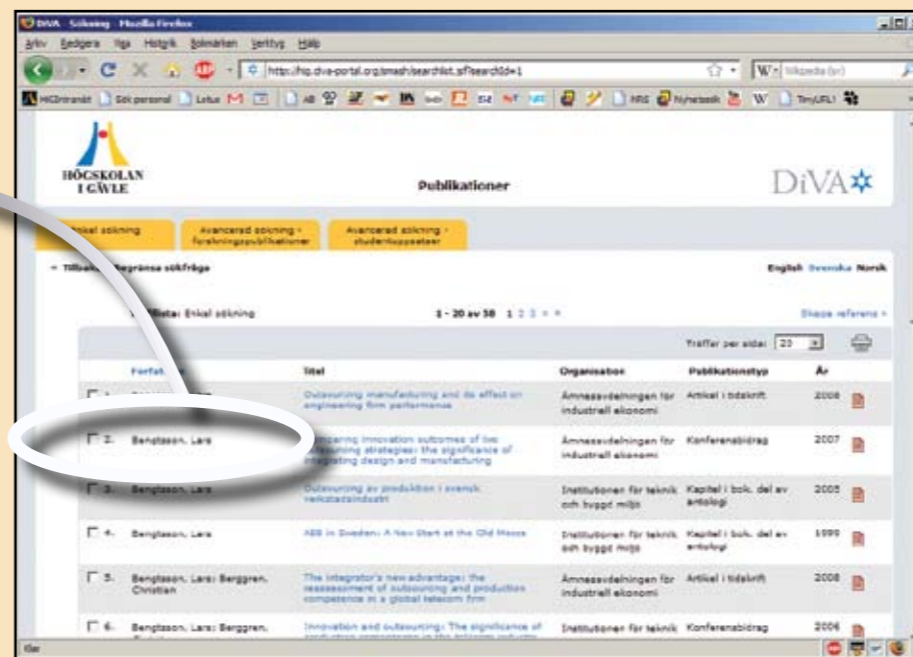
dar Egon Nilsson, bibliotekets databasansvarige.

5 000 poster

DiVA står för Digitala Vetenskapliga Arkivet. Där finns våra forskares och studenters publikationer samlade och sökbara, även i fulltext. Just DiVA används idag av 24 svenska lärosäten och har för närvarande omkring 5 500 poster från enbart HiG.

– Med hjälp av ett verktyg som gjorts på biblioteket av Karin Meyer-Lundén, själv forskare och tidigare HiG-medarbetare, kan de nya forskarsidorna ha en automatisk koppling till DiVA som gör att det räcker att forskarna registrerar sina publikationer en gång. Uppgifterna hämtas alltså automatiskt till forskarens egen hemsida varje gång sidan öppnas av någon, berättar Egon Nilsson.

Detta löser effektivt ett gammalt men ständigt aktuellt problem med ouppdaterade sidor förutsatt att DiVA uppdateras.

I databasen DiVA, Digitala Vetenskapliga Arkivet, (bilden ovan) registreras ett ökande antal forskningsrapporter och studentuppsatser som gjorts inom HiG. Med hjälp av ett specialskrivet digitalt verktyg ska uppgifter från DiVA automatiskt kunna föras över till de kommande forskningsidorna under hig.se. Detta underlättar uppdatering av sidorna väsentligt.

Den tänkande radions fader besöker HiG

Dr. Joseph Mitola III, professor vid Stevens Institute of Technology, Hoboken, USA, också känd som den "tänkande radions fader", har tackat ja till inbjudan att medverka som huvudtalare vid Radio Frequency Measurement Technology Conference RFMTC09 som arrangeras av HiG:s Radiocenter Gävle i oktober.

Radio Frequency Measurement Technology Conference, RFMTC09, är en konferens inom området Radiomätteknik. Den arrangeras vartannat år av Radiocentrum Gävle vid Högskolan i Gävle.

Idén om den tänkande/kognitiva radion presenterades av Dr. Mitola och Dr. Gerald Q. Maguire år 1999. De ville se radion som en automatiskt omkonfigurerbar "svart låda"

som letar efter tillgängliga frekvenser och själv justerar sina inställningar för att anpassa sig till radionätets belastning och användarnas behov.

I Konserthuset

När tanken först presenterades var den visionär och långt ifrån kommersiell. I dag är dock industrin inom trådlös kommunikation på väg att komma i kapp

Dr. Mitolas visionära arbete och hans idéer är nu ledstjärna för en stor del av forskningen inom detta område.

RFMTC09 som är den andra upplagan av evenemanget kommer att hållas i Konserthuset 6–7 oktober.

För mer information, kontakta: Claes Beckman, professor och föreståndare Radiocentrum Gävle, 070-863 69 69 eller cbn@hig.se.

Boka en bibliotekarie – ny service

Nu börjar bibliotekets nya service Boka en bibliotekarie. Det är tänkt som en service till inte minst forskare vid HiG. Under en viss tidsperiod ska man utan kostnad få lägga beslag på en bibliotekarie för att få koncentrerad hjälp att söka igenom databaser, avhandlingar eller böcker eller kanske tidningsartiklar.

– Internet har gett oss en oerhörd massa fler möjligheter att söka och finna information. Men det kan vara komplicerat att tränga in i de nya digitala strukturerna. Där har vi kommit på ytterligare ett sätt att utnyttja den breda och speciella kunskapen hos våra

Invieringen av tjänsten "Boka en bibliotekarie" skedde med viss sparsamhet utan att man för den skull sparade in på leenderna. På bilden till vänster biblioteksassistent Catrin Drage och bakom flaggorna bibliotekarie Katarina Lenård Hedin.

bibliotekarier, säger bibliotekschefen Maivor Hallén.

Person eller grupp

Tjänstens målgrupp är till exempel forskare, uppsatsskrivare och lärare, men vilken anställd eller student som helst kan utnyttja tjänsten.

Bokning sker på bibliotekets hemsida och man kan boka som ensam person eller i grupp, dock som mest tre personer. Varje bokningspass är 45 minuter långt.

Avslutningsvis kan nämnas att högskolebiblioteket hanterar en häpnadsväckande mängd databaser.

OVE WALL

EU-pengar till vidareutbildning

Tillsammans med ytterligare tre universitet och högskolor sökte HiG:s bibliotek i våras EU-pengar för vidareutbildning av sin personal. Nu är bidraget på 1,6 miljoner kronor beviljat och arbetet med att skraddarsy kurser har startat.

– Problemet är ju att det finns väldigt få specialiserade vidareutbildningar för bibliotekspersonal i Sverige. Men tillsammans med universiteten i Örebro och Karlstad samt högskolorna i Dalarna och Mälardalen, vårt Penta plus-samarbete, ska vi därför ta tillvara lärosätenas egna resurser och kompetenser, säger bibliotekschefen vid HiG Maivor Hallén.

Förändrat miljö

Bibliotekariernas och biblioteksassistenternas arbetsuppgifter

har förändrats mycket de senaste åren. Hela medievärlden har förändrats. Där det tidigare kunde handla om att hitta en enskild bok eller att bistå vid fjärrlån från grannkommunen kan det i dag handla om lån från andra sidan jorden eller att finna faktauppgifter i en utländsk databas som man inte besökt tidigare.

– Då handlar det helt plötsligt om källkritik. I stället för att bara leta efter uppgifter är vår uppgift då att se till att hitta det med den allra högsta kvaliteten.

Flera områden

Andra områden som är tänkta att prioriteras i utbildningarna är digital juridik och digitala medier, läshandikapptfrågor, interkultur. Pengarna ska även användas till att bygga nätverk, inte bara mellan Penta plusbiblioteken.

Penta Plus – brett samarbete

Penta plus är ett kunskapsnätverk mellan Högskolan Dalarna, Högskolan i Gävle, Karlstads universitet, Mälardalens högskola och Örebro universitet. Nätverket skapades 2003 som en mötesplats för samverkan mellan näringsliv, samhälle och akademi. Samarbetet är tänkt att gälla på samtliga nivåer inom lärosätena, alltså även inom förvaltningarna.

– Vi har redan börjat bygga nätverk med de andra offentliga biblioteken i länet men gemensamma transporter och annat, säger Maivor Hallén som också påpekar att 1,6 miljoner kronor inte är så mycket för fem bibliotek.

– Men vi ska hushålla med pengarna så mycket vi förmår.

OVE WALL

Pengarna slussas ut genom Europeiska socialfonden vars uppgift är att främja sådan kompetensutveckling som säkerställer en omställning av redan sysselsatta, så att de inte riskerar arbetslöshet på grund av att deras kompetens inte efterfrågas.

Högskolan i Gävle får 50 miljoner till forskning om belastningsskador

FAS, forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, satsar 50 miljoner kronor på Högskolans forskning om arbetsrelaterade belastningsskador.

– Det här är ett glädjebesked för oss, som visar att vi har förstklassig forskning på Högskolan i Gävle. Det visar samtidigt att vår inriktning på hälsofrämjande arbetsliv, som en av två forskningsprofiler, är rätt, säger Högskolans rektor Maj-Britt Johansson.

CBF, Centrum för belastningsskadeforskning, var en av 13 forskargrupper som sökte det eftertraktade stödet som omfattar 5 miljoner kronor om året i tio år. En internationell expertgrupp värderade ansökningarna och utifrån detta har FAS fattat

Svend Erik Mathiassen, chef för Centrum för Belastningsskadeforskning, CBF.

sitt beslut.

– Det här är det bästa erkännandet vi kan få på att CBF:s forskning är i internationell toppklass, säger Svend Erik Mathiassen, professor och

forskningschef vid CBF. Det vittnar också om att vi har tänkt rätt, att forskning i dessa frågor kräver en forskargrupp som är tvärvetenskaplig.

Olika discipliner

CBF:s sammanhållna grupp forskare från flera olika vetenskapliga

discipliner är en styrka, liksom det omfattande samarbetet med andra forskare i Sverige och utomlands. I ansökan fanns flera exempel på nära samarbeten med andra forskargrupper.

Syftet med den ovanligt stora utlysningen är att långsiktigt stödja och stabilisera svensk arbetslivsforskning. Stödet är avsett att ges till internationellt starka forskningsmiljöer.

Åtta program

CBF:s ansökan "The Body at Work – from problem to potential" innehåller åtta forskningsprogram, till exempel vad som händer i muskler som belastas, om det går att spåra en belastningsskada i muskelprov, hur synkrävande arbete påverkar muskelaktivitet och arbetsställningar, och om det går att utnyttja hjärnans sätt att kontrollera rörelser för att skapa mer variation i arbetet. CBF vill också ta reda på om fysisk aktivitet på arbetet kan hjälpa personer med stress.

Nya laboratoriet blir större än planerat

Den pågående ekonomiska krisen spelade Högskolan i händerna när medgivandet till att bygga en ny laboratoriehall kom från regeringen. Med en iskall byggmarknad ligger priserna i botten. Det gav ytterligare ett helt våningsplan för samma pris.

– Så går det till i byggbranschen, kommenterar en nöjd Ulf Forsell, lokal- och servicechef vid HiG, finanskrisens framsida eller vad den ska kallas.

I början av oktober sätts den symboliska spaden i sandjorden borta vid grillplatsen på det gamla exercisfältet. Bygget är redan påbörjat.

Ägare till byggnaden kommer att vara Norrporten AB, samma

Det nya laboratoriet. Bortom vänsterkanten finns Joakims backe, 114-rekryternas endorfinkick eller mar-dröm. Det mindre huset närmast till höger var tidigare Drivhusets huvudlokalitet och vägen till höger går mot den vackra gångbron över Kungsbäcken. Grillplatsen blir kvar.

företag som äger de nuvarande laboratorerna på Brynäs, vilka ska tas över av gymnasiet Engelska skolan.

Det nya laboratoriet ska förse flera olika avdelningar vid Högskolan med laborationslokaler, även i den större skalan.

Det tillkommande våningsplanet kommer att ge större möjlighet till extern verksamhet.

Bojan disputerade på slitage

Bojan Stojanovic vid avdelningen för Materialteknik, Institutionen för teknik och byggd miljö, försvarade den 11 september sin avhandling.

Avhandlingen rör prestandan hos termiska system, alltså värme- och kylsystem i byggnader.

Sådana system utsätts alltid för påverkan eller slitage, genom den miljö de befinner sig i, exempelvis nere i berg eller i vatten, eller genom sina funktioner.

Beräkna slitage

Bojan har studerat komponenter i ett solenergisystem samt ett fjärrvärmenät. Avsikten är att utveckla metoder för och skapa matematiska modeller för att kunna förutse den prestandaförsämring och förkortade livslängd som det aktuella slitaget orsakar.

Pedagogisk fråga

Projektet har bedrivits i nära anknytning till ett EU-finansierat FoU-projekt med syftet att utveckla ett värmesystem som tillvaratar det bästa hos värme-

pump, takplacerade solfångare och markvärmesystem.

Lite överraskande var dock betygskommitténs ledmot professor Björn Karlsson avslutande fråga till Bojan, en fråga med pedagogisk inriktning:

– Kan du förklara för din fru varför du ska installera bergvärme i ditt nya hus i Skutskär?

Vilket Bojan sa sig kunna.

– Det blir nog en ekonomisk diskussion i så fall. Om att vi får ut tre gånger så mycket värme av berget än vad vi betalar för.

Svaret gav ett halvt pedagogiskt poäng.

KTH:s forskarskola

Efter disputationen hölls ett eftermiddagsseminarium över temat Förnybar energi för byggelse.

Titeln på avhandlingen är Lifetime performance assesment of thermal systems – studies on building, solar and district heating applications.

Handledare har varit professor Christer Sjöström och Bojan doktorerade vid KTH:s forskarskola som drivs tillsammans med HiG.

OVE WALL

Effektförämringar över tid hos vissa värmesystem är ämnet på Bojan Stojanovics doktorsavhandling som försvarades den 11 september. Opponent var professor Per Jostein Hovde, t. h., från Norges teknisk-naturvetenskaplige universitet i Trondheim.

Bibliotekets miniföreläsningar under hösten

De populära 12-minutersföreläsningarna i biblioteket fortsätter under hösten.

Den första har redan hållits. Det var forskaren Eva Åsén Ekstrand som berättade om tidningsmakarskan Kaj Andersson. Kaj Andersson räknas som en föregångare och modernise-

rade tidningskonsten avsevärt på trettioalet med sina idéer.

Den 15 oktober kommer universitetslektorn Janne Lindqvist Grinde för att tala om Den livsnödvändiga retoriken – och den dödsfarliga. Grinde har bland annat skrivit Klassisk retorik i vår tid.

Om ögat som binder ris

för egen rygg föreläser Hans Richter den 12 november. Det handlar om sambandet mellan ögon och nack/skuldror. Att synstress kan orsaka nack- och skuldervärk är belagt. Men kan orsakssambandet också vara det motsatta, frågar han sig.

Britt-Marie Sjölund, doktorand och lärare i vårdvetenskap

är höstens sista föreläsare. Hon presenterar resultaten från en studie om vad som händer med oss när vi åldras och hur vården ser ut för äldre.

Samtliga föredrag hålls exakt klockan 12 och följs av frågediskussionstund i angränsande lokal. Givetvis är föredragen kostnadsfria och offentliga.

KALENDARIUM

15/10, 13.15–15.00, sal 32:105. "Aktiviteter, resurser och aktörer" Högre företagsekonomiska seminariet. Seminarierien ingår i Mittalliansens forskarutbildning i företagsekonomi som bedrivs gemensamt av Högskolan i Gävle och Mittuniversitetet.
26–28/10, HiG deltar i Skolforum på Älvsjömessan, www.skolforum.com/. Om du vill åka ner och behöver fribiljetter kan du kontakta Maria Modée, mme@hig.se.

Kommunerna besöker HiG:
6/10, Hofors kommun,
13/10 Nordanstig och Ovanåkers kommun,
20/10 Söderhamn,
27/10 Ockelbo,
3/11 Älvkarleby,
17/11 Bollnäs.
Samtliga träffar i Mötesplatsen i Rävhallen mellan klockan 10 och 14 och de arrangeras av Kontaktorget där Helen Karlsson nås på henkan@hig.se vid funderingar.

Friskvårdsgruppens höstföreläsningar

Under hösten har Friskvårdsgruppen engagerat fyra föreläsare till lika många soppluncher. Varje föreläsning är omkring 45 minuter lång och följs av femton minuters fråge- diskussionsstund.

Då soppa serveras (utan kostnad dock) är anmälan bindande och görs till Margaretha Svensson, msn@hig.se.

1 oktober, 12.00–13.00, sal 51:318 (anmälan senast 28 sep). **Olov Dahlin:** En optimal hälsofrämjande miljö där olika typer av vårdgivare på bästa sätt samverkar med den vård sökandes behov i centrum – det är visionen för HälsoParken Fjärran Högder. Platsen är tänkt att bli en modell och förebild för hälsopromotion, hållbar utveckling och integrativ vård. Högskolans roll ska vara att studera och utvärdera verksamheten.

15 oktober, 12.15–13.15, sal 51:318 (anmälan senast 12 oktober.) **Annika Nilsson:** "Vad är hälsofrämjande trädgårdar?"

Hälsofrämjande trädgårdar är ett övergripande begrepp och delas in i restaurativ- och terapiträdgård. Typerna kombineras ofta i dag för att människor ska ha möjlighet att återhämta sig från bland annat stress och smärta.

19 november, 12.15–13.15, sal 51:318 (anmälan senast 16 nov.)

Kerstin Bragby: "Hur gestaltar sig sjukdom och hälsa?" En dramapedagogisk föreläsning om berättelserna som finns gömda i vägen till ohälsa och hälsa. Ur ett konstnärligt gestaltande och ett estetiskt lärandeperspektiv belyses konflikterna och dramatiken i upplevelsen av sjukdom och upplevelsen av att bli hel som inryms i både läkning, fysiskt bot och att leva med följderna av sjukdom.

7 december kl. 12.00–13.00, sal 51:319 (senast anmälan 2 dec.)

Fereshteh Ahmadi: "Andlighet som en copingstrategi". Hur andlighet hjälper cancerdrabbade i ett icke-religiöst, sekulärt, samhälle att ta itu med sin sjukdom.

Klubbat i nämnden

Vid **NT-nämndens** sammanträde 2009-09-17 behandlades bland andra följande ärenden:

- ansökningar om medel för forskning och forskarutbildning budgetåret 2010
- självvärdering av kvalitetsarbetet
- utvecklingsarbetet med Lantmätarprogrammet
- ECTS-betygssystem
- utvecklingsarbetet med ingenjörprogrammen och datavetenskapliga utbildningarna
- masterexamensrätten i energisystem
- utvecklingsarbetet med Co-op utbildning inom energisystem

Nästa sammanträde är den 22 oktober. Protokoll med mera finner ni på www.hig.se/organisation/utbildningschef/programkansliet/NT-namnden/NT-namnden.htm

Frågor kring nämndens arbete besvaras av ordförande Bahram Moshfegh eller nämndsekreterare Kjell Ekström.

Vid **HVS-nämndens** sammanträde 2009-09-15 togs bland annat följande frågor upp:

- Antagning till det dramapedagogiska programmet HT 2010 och Högskoleverkets anmärkning.
- Nämnden rekommenderar rektor att ansökan om examensrätt för biomedicinsk analytikerexamen.
- Efter ansökan från ämnesavdelningen föreslås Kulturpedagogik avvecklas som examensämne vid HiG med verkställighet tidigast 31/12 2010

Nästa sammanträde är den 20 oktober.

Personalföreningsfest!

Alla medlemmar i personalföreningen bjuds till höstfest fredagen den 16/10 kl 18.30 i Restaurang Campus. För summan 150:-, som dras på din lön, erbjuds en tvårättersmiddag bestående av fördrink med tilltugg, helstekt fläskfilé med barbequesalsa och bearnaisesås med en höstig potatis- och rotsakskompott. Vegetariskt alternativ erbjuds också.

Ett glas rött eller vitt vin alternativt en starköl eller alkoholfri dryck (ange i din anmälan vad du vill dricka).

Chokladkladdkaka med vispad grädde till efterrätt plus kaffe.

Efter middagen dans till Looking Back Band.

Anmäl dig senast 9 oktober till Matilda.Ekman@hig.se, gärna med "Personalfesten 16/10" i rubrikraden.

Personalföreningen

baktanke

Om man ställer sig en lördagsnatt mitt i en korsning mitt i stan med en mp3-spelare i öronen, kisar och skakar på huvudet. Då är det ungefär som att vara på tivoli. Då har man sparat en krona eller nåt.

OWL

Antagningsomgången för vårterminen 2010 är nu öppen och senaste anmälningsdatum är 15 oktober.

ANTAGNINGEN

Defibrillator

En "hjärtstartare" eller defibrillator har införskaffats till HiG. Den är centralt placerad vid Studentcentrum och tillgänglig för alla. En del av skolans personal har gått en utbildning på Institutionen för vårdvetenskap och sociologi som man hoppas att fler ska gå. Handhavandet är väldigt enkelt med tydliga instruktioner på svenska hur man ska gå tillväga vid ett hjärtstopp och även personer utan HLR-utbildning kan agera vid ett hjärtstopp med dessa instruktioner.

20221635

80 000 kronor bytte ägare på en kvart

Stipendier för sammanlagt 80 000 kronor delades ut vid Studentupplysningsdagen som studentföreningarna arrangerade 16 september.

Jonas Molin mottog 25 000 kronor från Staffan Thegel vid Nordeas Norrlandsstiftelse. (Översta bilden.)

Linda Nyman och Caroline Skogh, båda studenter vid P-institutionen, fick dela på 15 000 kronor för sitt examensarbete "Tecken på barnmisshandel samt sjuksköterskans upplevelser i samband med identifiering av barnmisshandel – en litteraturstudie. Utdelare var Länsförsäkringars Jan Hellström. (Mitten till höger.)

Virtuell verklighet

Matti Hansson mottog av Bengt-Ola Isetoft Sandviks stipendium på 15 000 kronor för sitt examensarbete inom virtual reality. (Underst.)

Henrik Kekonius och Gustaf Martinsson fick 6250 kronor var från Ericsson AB. Platschefen Göran Broman delade ut. (Nederst till höger.) Ej närvarande var Efrain Zenteno Bolaños som erhöll 12 500 kronor från nyss nämnda företag.

HiG-senioreernas höstprogram

- 29 september, 13.00 i styrelserummet, Oden. Kenneth Håkansson: Konst – ska det vara nåt?
 13 oktober kl 12.30. Lunch och studiebesök i de gamla högskolelokalerna på Brunnsgratan 46, numera Vallbacksskolan. Vid detta tillfälle diskuteras fortsatta lunchsammankomster, förslagsvis första tisdagen i varje månad.
 20 oktober, 13.30 i Styrelserummet, Oden. Elisabeth Björklund håller föredrag utifrån sin avhandling om barns läsande, "Litet barn läser stort".
 17 november 13.30 i Styrelserummet, Oden. Ulf Larsson, doktorand inom energi, håller föredrag om bland annat upplevelser av det termiska inneklimatet.
 11 december. Lucia och därefter samkväm i styrelserummet, plan 4 i Oden.